

I. VEČENAJ, *Jorgovan f struganki*

Švarcovoju i Kranjčevićovoju ul. u Zagrebu (1969) te doma narodnog zdravlja u Velikoj Gorici (1971).

BIBL.: *Stambeni kompleks*, ČIP, 1955, 38; *Stambene i industrijske zone u generalnom planu Siska*, ibid., 1956, 55; *AR-59* (monografija), Zagreb 1971; *Skica za portret Josipa Seissela*, u knjizi: V. Bužančić, Josip Seissel, Bol 1989.

LIT.: *D. Salopek*, Arhitektonski rizik za planerske papire, ČIP, 1979, 9. — Urbanistički institut Hrvatske 1947—1987, Zagreb 1987. J. M. M.

VECCHIETTI, Emil, graditelj i slikar (Split, 5. VIII. 1830 — 10. VI. 1901). Diplomirao filozofiju i matematiku u Padovi 1853. Slikarstvo učio kod Vincenza Gazzola, a arhitekturu na Umjetničkoj akademiji u Padovi gdje je doktorirao 1853. Od 1854. inženjer u Građevnoj direkciji u Zadru, potom u Veneciji. Nakon toga profesor crtanja na Velikoj realci u Splitu. S kćerkom Reginom, udanom Bilinić, vodio priv. slikarsku školu (prve pouke V. Draganji, E. Vidoviću, T. Rosandiću, I. Meštroviću). Izrađivao nacрте arhit. dekoracija, oltare i nadgrobnе spomenike za kiparsko-klesarsku radionicu P. Bilinića. Poznati su njegovi portreti P. Bilinića, G. Giovannizija. Projektirao pravosl. crkve u Dubrovniku i Skradinu, kat. crkve u Veloj Luci, Kaštel Kambelovcu, Solinu i crkvu Gospe od Dobriča u Splitu, zvonike u Dobroti i Jelsi, samostan isusovaca i klarisa u Splitu, službenica milosrdnica u Malome Lošinju, Općinsku palaču i Bundičevo kazalište u Dubrovniku (1864) te Općinsko kazalište (1893) i dvije kuće Katalinić u Splitu (srušene). Građevine je projektirao u neohistorijskim stilovima.

LIT.: *D. Kečkemet*, Splitski arhitekti prošlog stoljeća, Slobodna Dalmacija, 4. VIII. 1951. — *Isti*, Emanuel Vidović, Zagreb 1959, str. 113. — *C. Fisković*, Tri ikone u Splitu, Zbornik za likovne umetnosti (Novi Sad), 1975, 11, str. 241—246. — *Isti*, O graditeljima Josipu Sladi i Emiliju Vecchietiju u Splitu, Kulturna baština, 1987, 17. D. Kt.

VEČENAJ, Ivan, naivni slikar (Gola kraj Koprivnice, 18. V. 1920). Završio četiri razreda osnovne škole i izučio tkalački zanat; bavio se poljodjelstvom. Od 1935. nastaju njegovi crteži i tempere dokumentarnoga značaja (*Žena vija*, 1935; *Čuvar svinja*, 1936; *Krave se bodu*, 1937). Na izložbama se pojavljuje 1954. djelima koja pripadaju tzv. seoskome amaterizmu (*Voženje drva*, 1954). Ubrzo poslije toga njegovo svladavanje prostora postaje sigurnije, a mogućnost skladanja mnogobrojnih elemenata sve očitija (*Obed v polju*, 1956; *Japa čeka zajca*, 1957). Djelomično usvaja način hlebinske škole, opservacija mu je sve oštrija, ali je izraz još uvijek »primitivan« (*Mešetar*, 1957; *Svati*, 1960). Likovi su karikirani i burleskni, a osobito je naglašena slikovitost motiva (*Sajam na selu*, 1960). Slijedi razdoblje izmišljenih i magičnih prizora, u kojemu prevladavaju noćni ugođaji u scenografiji panonske Arkadije. Poslije 1962. proširuje ikonografiju hlebinskoga kruga biblijskim i sakralnim motivima, smještenima u podravskome krajoliku izrazite ekspresivnosti (*Jeva dale nemre*, 1962; *Mojsije*, 1965; *Bijeg u Egiptu*, 1967). Boje su sjajne i zasićene, svjetlost i oblici »barokizirani«, a tehnička virtuoznost dovedena do krajnjih granica (*Evangelist Marko*, 1970; *Mojsije na Crvenom moru*, 1973; *Krist na križu*, 1974). Njegovi portreti i mrtve prirode odlikuju se hiperrealističkim postupkom i lirskim pojedinostima (*Japa študerajo*, 1965; *Jorgovan na stolu*, 1965; *Kruške i plavi lonac*, 1967; *Autoportret*, 1974). U crtežima, koji prate razvojnu liniju Večenajeva slikarstva, zapažaju se sve njegove karakteristične stilske mijene i obrati. Temelj im je pučka narativnost i naglašena patetičnost rustičnih ili »manirističkih« oblika (*Sprevod*, 1962; *Žena ide na pijac*, 1971; *Krist na križu*, 1974). — Samostalno je izlagao u Varaždinu, Koprivnici, Zagrebu, Splitu, Ženevi,

S. VEČENAJ, *Adam i Eva*

München, Torinu i Milanu. Retrospektivna izložba priređena mu je u Hlebinama 1981. i Zagrebu 1994. Bavi se pisanjem pjesama i skupljanjem etnografskoga blaga Podravine.

LIT.: M. Gvozdanović, *Mlada generacija Hlebinske škole*, Sloga, 1957, 10. — M. Bašičević, Ivan Večenaj (katalog), Zagreb 1959. — O. Bihalji-Merin, *Umetnost naivnih, Jugoslavija* (Beograd), 1959, 17. — M. Galen, *Contemporary Yugoslav Primitive Painters* (katalog), London 1961. — G. Gamulin, Ivan Večenaj, *Izraz*, 1963, 2. — B. Kelemen, *Naivno slikarstvo Jugoslavije*, Zagreb 1969. — V. Maleković, *Hrvatska izvorna umjetnost*, Zagreb 1973. — G. Gamulin, *I pittori naïfs della scuola de Hlebina*, Milano 1974. — C. Fisković i B. Kelemen, Ivan Večenaj (katalog), Zagreb 1975. — G. Gamulin, Ivan Večenaj, Zagreb 1975. — J. Depolo, Ivan Večenaj (katalog), Hlebina 1981. — T. Maroević i A. Škunca, Ivan Večenaj, Zagreb 1994. R.

VEČENAJ, Stjepan, naivni slikar (Gola kraj Koprivnice, 24. XII. 1928). Po zanimanju zemljoradnik. Prve upute dobio 1957. od brata Ivana. Izlaže od 1962. Afirmirao se s trećom generacijom pripadnika hlebinske škole, ali djeluje u dosta izoliranom prekodravskom području. Osim na staklu,

F. VEJZOVIĆ, *Prividenje*

slika i na platnu. Osebnim kolorizmom oblikuje glavne motive svojih slika — svakodnevne događaje i radove na selu (*Ribiči*, 1972; *Japa i majka idu iz šume*, 1978; *Idu na prelo*, 1979; *Žeteoci*, 1986). Omiljeni su mu snježni krajolici (*Zimska noć*, 1979). — Samostalno izlagao u Crikvenici (1978, 1979), Zagrebu (1979, 1989), New Yorku (1980) i Hlebinama (1989).

LIT.: B. Kelemen, *Naivno slikarstvo Jugoslavije*, Zagreb 1969. — M. Špoljar, Stjepan Večenaj (katalog), Zagreb 1979. — O. Ričko, Stjepan Večenaj (katalog), Zagreb 1989. R.

VENDRAMUS, Marko → MARKO VENDRAMUSOV

VEGIUM → KARLOBAG

VEJZOVIĆ, Fadil, slikar i grafičar (Sarajevo, 14. III. 1943). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1966 (R. Goldoni). Usavršavao grafiku u Nürnbergu 1971–75 (Cl. Fischer). Od 1976–86. radio u magazinu »Start« kao ilustrator, grafički savjetnik i umjetnički direktor. Grafički uređuje i oprema kataloge i monografije. U početku pripadao lirske apstrakciji, slikarstvu brzih i spontanih rukopisnih znakova (*Zid*, 1979). Slijedi ciklus *Pygmalion* (1984–86) u kojemu se figurativni motiv isprepleće s »apstraktnim« okruženjem. Ciklus bakropisa s istom temom (1987) svojim se kolorističkim bogatstvom svrstava u tzv. slikarsku grafiku. S V. Barbierijem izdao je 1987. bibliofilsku mapu *Petar Hektorović*, s iluminacijama punim renesansne živosti i figurativne simbolike. Ciklus višebojnih drvoreza *Gilgameš* (1988–90) te započeti *Hanibal Lucić* (1991) i *Pjesnik i sjena* (1993) izvedeni su u duhu slobodne figuracije i potvrđuju autorovu sklonost prema literarno-mitološkim izvorima. — Samostalno je izlagao u Zürichu, Erlangenu, Nürnbergu, Zagrebu, Varaždinu, Beogradu, Splitu, Labinu i Sarajevu.

LIT.: G. Quien, Fadil Vejzović — grafike, crteži (katalog), Zagreb 1980. — V. Bužančić, Fadil Vejzović (katalog), Zagreb 1986. — Lj. Domic, *Opsjednut čitanjem*, Vjesnik, 26. III. 1988. — Ž. Sabol, Fadil Vejzović (katalog), Zagreb 1989. — G. Quien, Fadil Vejzović (katalog), Zagreb 1994. Ž. Sa. i R.

VEJZOVIĆ, Munir, slikar i grafičar (Doboj, 29. I. 1945). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1970 (A. Mezdijć). Još za studija vezuje se uz ekspresionizam u kojemu otkriva idealno ozračje za svoje arkadijske motive s mitološkim bićima, vedute gradskih trgova i ulica, mrtve prirode i motive iz kavana i ateljea (*Posjeta*, 1982; *Gospa draži neviđenih*, 1983; *Mrtva priroda*, 1983; *Cirkus*, 1987; *Zrinjevac*, 1993). Izraziti je kolorist; odlikuje se perfekcionizmom izvedbe, profinjnim osjećajem za slikarsku materiju i nadahnutim odnosom prema intimističko-erotskim temama (*Metamorfoza*, 1984). Od 1987. zaokupljen je religioznim motivima (*Pietà*, 1989; *Vukovarski triptih*, 1991) i oživljavanjem snovite prošlosti u ciklusu *Terra incognita* (1987–89). Objavio bibliofilsku mapu monotipija *Pastorale* 1986. i mapu grafika *Himba* (s pjesnikom D. Katunarićem) 1988. Važni su i njegovi sažeti crteži, puni vitalnosti i dinamike. — Samostalno je izlagao u Zagrebu, New Yorku, Beču, Beogradu, Dortmundu, Varaždinu, Parizu, Velikoj Gorici, Osijeku, Samoboru i Ljubljani.

LIT.: J. Depolo, Munir Vejzović (katalog), Zagreb 1979. — A. Bravar, *Tiha senzacija*, Oko, 1982, 23. — D. Grubić, Zagreb u djelima likovnih umjetnika (katalog), Zagreb 1984. — J. Depolo, Munir Vejzović (katalog), Wien 1984. — D. Grubić, Munir Vejzović (katalog), Zagreb 1985. — M. B. Protić, Munir Vejzović: *Pastorale* (katalog), Beograd 1986. — J. Depolo, Munir Vejzović, Zagreb 1988. — Isti, Munir Vejzović (katalog), Velika Gorica 1992. — Isti, Munir Vejzović (katalog), Zagreb — Ljubljana 1994. J. Dep. i R.

VEKENEGA, opatica samostana benediktinki Sv. Marije u Zadru u XI/XII. st. Pripadala rodu Madijevaca, kei Cike; umrla 1111. Uz samostansku crkvu dala sagraditi zbornu dvoranu (kapitul) i zvonik; obje su građevine najstariji primjerci zreloga romaničkoga stila u Hrvatskoj. Unutar jednoga luka na bočnome zidu ugrađena je Vekenegina grobnica. Uz njezino se ime vezuju dva iluminirana kodeksa pisana beneventanom: evanđelistar, danas u knjižnici Bodleiana u Oxfordu (MS Canonici, lat. 61) i časoslov u knjižnici Mađarske akademije u Budimpešti (MS cod. lat. oct. 5).

LIT.: V. Novak i B. Telebaković-Pecarski, Vekenegin evanđelistar, *Starine JAZU*, 1962, 51. — I. Petricoli, *Umjetnička baština samostana sv. Marije u Zadru*, Radovi HJZ, 1968, 13–14. — M. Grgić, *Dva nepoznata svetomarijska rukopisa u Budimpešti*, *ibid.*, 1968, 13–14. — Z. Jeras Plohl, *Obnova kapitula benediktinskog samostana sv. Marije u Zadru*, *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 1975, 1. I. Pet.

VELA LUKA, gradić i luka na Z dijelu otoka Korčule. Na području Vele Luke postoje tragovi ljudske nazočnosti već od prapovijesti. Najvažnije je arheol. nalazište → *Vela spilja* iz mlađega kamenog doba. Ilir. je razdoblje zastupano nizom gradina i gomila (Kovnica, Tečar, Potirna, Glavica Sv. Ivana), grčko (helenističko) nalazima novca iz okolice Blata, Smokvice i